

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Гугнін Е.А.

09 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 13 Історія вчень менеджменту

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»

(код і найменування спеціальності)

освітня програма
(спеціалізація) Менеджмент у будівництві

(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут Фізико-технічний

факультет Будівництва, архітектури та дизайну

(найменування інституту, факультету)

мова навчання українська

2021 рік

Робоча програма «Історія вчень менеджменту»
(назва навчальної дисципліни)
для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

освітня програма
(спеціалізація) «Менеджмент у будівництві»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

«31» 08 2021 року - 21 с.

Розробник: Пожуєва Т.О., д.е.н., проф. каф. Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

Протокол від «31» 08 2021 року № 14

Завідувач кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

«31» 08 2021 року _____
(підпис) (А.М. Ткаченко)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією Факультету будівництва, архітектури та дизайну
(найменування факультету)

Протокол від «02» 09 2021 року № 2

«02» 09 2021 року Голова (В.О. Савченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 <u>«Управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 073 <u>«Менеджмент»</u> (код і найменування) освітня програма <u>Менеджмент у будівництві</u> (назва освітньої програми)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь: бакалавр	30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		90 год.	138 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 66,7 % / -

для заочної форми навчання – 8,7% / -

1. Мета навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія вчень менеджменту» полягає у формуванні у майбутніх менеджерів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формуванні розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; знань історичних тенденцій і закономірностей розвитку менеджменту

Завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів знань з таких основних питань:

- зародження світової управлінської думки та історичні передумови виникнення менеджменту;
- історія розвитку управлінської думки в Україні;
- виникнення і розвиток наукових шкіл менеджменту;
- особливості і тенденції розвитку сучасного менеджменту, сучасні підходи до управління;
- сучасна система поглядів на управління.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

Інтегральну компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності:

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Очікувані програмні результати навчання:

ПР 1. З'ясувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ПР 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства

ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень

ПР 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;

ПР 10. Показувати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації;

ПР 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності

ПР 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Історія менеджменту

Тема 1. Теоретичні основи курсу «Історія вчень менеджменту»

Організація як форма діяльності людей. Необхідність управління організаціями. Еволюція управлінської думки як предмет історії вчень менеджменту. Управління виробництвом як система. Основні положення традиційного і сучасного менеджменту. Методи вивчення історії менеджменту. Еволюція вимог до менеджерів. Школи управління й основні підходи до його вивчення.

Тема 2. Зародження світової управлінської думки

Управління в період індустріалізації, що наближалася. Меркантилізм. Фізіократія. Пробудження управлінської думки. Ранні вчення менеджменту. Роберт Оуен – менеджер і батько сучасного менеджменту з управління персоналу.

Тема 3. Передумови виникнення наукового управління

Менеджмент періоду промислової революції в Англії. Чарльз Беббідж. Енрі Юр. Вільям Стенлі Джевонс. Формування менеджменту в США. Індустріалізація в США: пріоритети управління і виробництва. Американська система виробництва. Залізниця й управлінська думка в Америці. Даніел Крей Маккалум. Генрі Варнум Пурр. Поширення знань про управління. Виникнення освіти для менеджерів.

Тема 4. Становлення та розвиток школи наукового менеджменту

Фредерік Тейлор – творець наукового менеджменту. Наукові праці Ф. Тейлора. Науковий менеджмент Генрі Ганта. Наукові розробки подружнього союзу Френка і Ліліан Гілбрейт. Гаррінгтон Емерсон: досягнення ефективності через організацію. 12 принципів продуктивності. Генрі Форд – система менеджменту та «фордизм»

Змістовий модуль 2. Актуальні концепції менеджменту.

Тема 5. Умови становлення та розвитку адміністративної школи управління

Загальна теорія менеджменту або “Файолізм”. Анрі Файоль: особистість і кар’єра. Необхідність теорії менеджменту і сутність адміністративної школи.

Принципи менеджменту. Елементи менеджменту. Уніфікація завдань менеджменту. Ліндел Урвік. Цілі організації і координація дій. Джеймс Муні. Вчення Макса Вебера про бюрократію. Бюрократія як “ідеальний тип” адміністративної організації. Різновиди влади. Елементи бюрократії.

Тема 6. Необхідність та передумови розвитку біхейвіоритського напрямку в теорії менеджменту

Народження промислової психології. Гюго Мюнстерберг. Філософ бізнесу Меррі Фоллет. Вступ в епоху школи людських відносин. Хоторнські експерименти. Джорж Елтон Мейо. Наукові погляди Фріца Ротлісбергера. Людські відносини, лідерство і мотивація. Організаційна інтеграція Честера Бернарда. Сутність організації. Організації формальні і неформальні. Теорія влади. Функції керівника. Розвиток школи “людських відносин”: від психоаналізу до біхейвіоризму. Теорія ієрархії потреб за Абрахама Маслоу. Мотивація для самореалізації.

Тема 7. Розвиток кількісної школи управління

Системний підхід у сучасному управлінні. Теорія загальних систем Людвіга фон Берталафі, Кеннета Боулдінга. Концепція управління згідно з цілями Пітера Друкера. Модель “Мак-Кінсі 7С” Томаса Пітерса і Роберта Уотермана. Ситуаційний підхід. Концепція стратегічного управління Ігора Ансоффа. Стратегія функціонування Майкла Портера. Сучасні стратегії розвитку.

Тема 8. Національно-історичні особливості моделі менеджменту

Американська модель менеджменту: інфраструктура, конкурентоздатність, фактори ефективності. Історія управлінської думки в Японії: від С. Куботи, Е. Саконісі до Т. Катаїсі. Популяризація системи Тейлора та принципів наукового менеджменту на японських підприємствах. Японізація управлінської думки у 70-90-хх рр.

Тема 9. Розвиток управлінської думки в Україні

Розвиток управлінської думки в Україні до середини ХІХ століття. Наукові погляди М.А. Балудянського, В.Н. Каразіна. Випускники КиєвоМогилянської Академії. Управлінська думка в Україні з другої половини ХІХ століття до 1917 року. Наукові погляди І.В. Вернадського, М.Х. Бунге, М.І. Туган-Барановського. Розвиток національно обумовленої управлінської думки. Концепція “Організаційного управління” О.О. Богданова. Концепція “Фізіологічного оптимуму” О.А. Єрманського (Малиновського). Концепція “Вузької бази” О.К. Гастева. Концепція “Організаційної діяльності” П.М. Керженцева. “Соціально-трудова концепція управління виробництвом” Н.А. Вітке. Управлінська думка повоєнного періоду. Професіоналізація менеджменту в Україні. Бізнес-освіта в умовах професіоналізації менеджменту.

Тема 10. Характерні ознаки теорії управління на сучасному етапі розвитку менеджменту – теорія гуру

Академічна школа гуру: Ф. Котлер, М. Портер, Р. Кантер, Г. Мінцберг, К. Бланчард. Школа консультаційних гуру: П.Друкер, Р. Блейк, Дж. Моутон, Ч. Кепнер, Б.Тrego, Ф.Кросби, Т. Питерс, Р.Уотерман, Е.Демінг. Школа менеджерів-героїв: Дж. Робінсон, Е.Карлайси, У.Кей, Н.Остін.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Історія менеджменту.													
Тема 1. Предмет і підходи до аналізу управління як наукової дисципліни	17	3	3	-	-	11	17	2	-	-	-	-	15
Тема 2. Зародження світової управлінської думки	18	3	3	-	-	12	18	2	1	-	-	-	15
Тема 3. Передумови виникнення наукового управління	20	4	4	-	-	12	20	-	1	-	-	-	19
Тема 4. Становлення та розвиток школи наукового менеджменту	20	4	4	-	-	12	20	-	-	-	-	-	20
Разом за змістовим модулем 1.	75	14	14	-	-	47	75	4	2	-	-	-	69
Змістовий модуль 2. Актуальні концепції менеджменту.													
Тема 5. Умови становлення та розвитку адміністративної школи управління	10	4	4	-	-	2	10	-	-	-	-	-	10
Тема 6. Необхідність та передумови розвитку біхейвіоритського напрямку в теорії менеджменту	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	-	14
Тема 7. Розвиток кількісної школи управління	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	-	10
Тема 8. Національно-історичні особливості моделі менеджменту	12	2	2	-	-	8	12	-	1	-	-	-	11
Тема 9. Розвиток управлінської думки в Україні	14	2	2	-	-	10	14	-	1	-	-	-	13
Тема 10. Характерні ознаки теорії управління на сучасному етапі розвитку менеджменту – теорія гуру	14	4	4	-	-	6	14	2	1	-	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2.	75	16	16	-	-	43	75	2	4	-	-	-	69
Разом	150	30	30	-	-	90	150	6	6	-	-	-	138

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачається навчальним планом	
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне/заочне
1	Предмет і підходи до аналізу управління як наукової дисципліни	3 / -
2	Зародження світової управлінської думки	3 / 1
3	Передумови виникнення наукового управління	4 / 1
4	Становлення та розвиток школи наукового менеджменту	4 / -
5	Умови становлення та розвитку адміністративної школи управління	4 / -
6	Необхідність та передумови розвитку біхейвіоритського напрямку в теорії менеджменту	2 / -
7	Розвиток кількісної школи управління	2 / 1
8	Національно-історичні особливості моделі менеджменту	2 / 1
9	Розвиток управлінської думки в Україні	2 / 1
10	Характерні ознаки теорії управління на сучасному етапі розвитку менеджменту – теорія гуру	4 / 1
	Разом	30 / 6

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Не передбачається навчальним планом	
2		
...		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне/заочне
1	Предмет і підходи до аналізу управління як наукової дисципліни	11 / 15
2	Зародження світової управлінської думки	12 / 15
3	Передумови виникнення наукового управління	12 / 19
4	Становлення та розвиток школи наукового менеджменту	12 / 20
5	Умови становлення та розвитку адміністративної школи управління	2 / 10
6	Необхідність та передумови розвитку біхейвіоритського напрямку в теорії менеджменту	10 / 14
7	Розвиток кількісної школи управління	7 / 10
8	Національно-історичні особливості моделі менеджменту	8 / 11
9	Розвиток управлінської думки в Україні	10 / 13
10	Характерні ознаки теорії управління на сучасному етапі розвитку менеджменту – теорія гуру	6 / 11
	Разом	90 / 138

Самостійна робота студента полягає в написанні навчально-дослідних завдань (рефератів) за тематикою з наведеними питаннями, щодо розкриття основних теоретичних положень теми. В роботі студент повинен розкрити основні аспекти понятійного апарату, застосовуючи енциклопедії та словники, застосувати порівняльний аналіз з іншими практиками, різні методи оцінки та зробити відповідні висновки щодо застосування вивченого на практиці. Обов'язково студент повинен вказати на джерела літератури, якими користувався, по тексту зробити посилання та оформити у відповідності вимог до наукової продукції. Виконана самостійна робота студента буде обговорюватись в аудиторії та оцінена за стобальною системою. Якщо підготовлена робота буде відповідати вимогам її можна рекомендувати до участі у наукових і науковопрактичних конференціях, семінарах.

Самостійна робота повинна мати такі ознаки: - бути розкритою й актуалізувати окремі теоретичні і практичні аспекти; - містити певні елементи новизни та наукову, навчальну й практичну спрямованість і значимість за досліджуванним напрямком; - демонструвати достатню компетентність студента в розкритті питань, що досліджуються. Для студентів заочної форми навчання Самостійна робота призначена для студентів, які повинні вивчити і пізнати основні положення та теорію з дисципліни «Історія та актуальні концепції менеджменту». Виконана самостійна робота дозволить, використовувати основні теорії мотивації, лідерства та влади для вирішення управлінських задач, оцінювати умови та наслідки управлінських рішень, що приймаються, дозволить оволодіти методами наукової організації праці для ефективного управління людськими, матеріальними, фінансовими, інформаційно-технологічними ресурсами підприємства (фірми).

8. Індивідуальні завдання

Не передбачається навчальним планом

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.
-

10. Методи контролю

Для студентів денної та заочної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, аудиторне розв'язання завдань, тестування

11. Політика курсу та критерії оцінювання

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- самостійна робота включає в себе самостійне опрацювання питань, що стосуються тем лекційних занять, які не викладені під час занять або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу;
- індивідуальну роботу студент виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначених викладачем завдань і термінів;
- ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з дисципліни за графіком визначеним викладачем;
- здобувачі вищої освіти мають право отримати оцінку за екзамен автоматично – у випадку, якщо впродовж семестру набрали від 60-100 балів;
- здобувачі вищої освіти, після завершення аудиторних занять, мають право підвищити свою оцінку лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент отримує 0 балів і зобов'язаний повторно скласти контрольну роботу чи іспит;
- під час роботи над завданнями, у випадку користування інтернет-ресурсами та іншими джерелами інформації, студент зобов'язаний зазначити відповідне джерело;
- усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%;
- у разі виявлення факту текстових запозичень більше 30% студент отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати завдання.

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять) є обов'язковим компонентом навчання;
- з об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись у дистанційному

режимі. За погодженням із керівником курсу студент може презентувати виконані завдання під час консультацій;

- студент зобов'язаний дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика щодо якості набутих знань та компетентностей:

згідно з п. 4.2.2 Положення про систему забезпечення Національним університетом «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості) зі змінами (згідно з рішенням вченої ради університету протокол № 1/21 від 27.08.2021 р.) оцінка якості набутих здобувачем вищої освіти знань та компетентностей здійснюється за результатами контрольних заходів, які включають вхідний, поточний, рубіжний (модульний), підсумковий контроль, а також ректорські контрольні роботи.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої(-их) дисципліни. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах спільно з викладачами, які проводять заняття із забезпечувальної дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Результати поточного контролю використовується викладачем для коригування методів і засобів навчання та студентами для подальшого планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного чи письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях тощо, за результатами якого студент допускається до виконання контрольної роботи, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією при проведенні заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової екзаменаційної оцінки з певної дисципліни.

Рубіжний (модульний) контроль - це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Цей контроль може бути модульним і проводитись у формі контрольної роботи, тестування, виконання розрахункового завдання, курсового проекту (роботи) тощо. Форма контрольного заходу і критерії оцінювання під час рубіжного контролю визначається кафедрою і відображаються у навчальній програмі дисципліни. За підсумками першого та подальшого рубіжного (модульного) контролю викладач може сформулювати підсумкову оцінку знань студентів і оголосити її до початку екзаменаційної сесії. Під час екзаменаційної сесії студенти, які не згодні з оцінкою за підсумками рубіжного

контролю, складають екзамен. Модульний контроль є необхідним елементом рейтингової технології освітнього процесу.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формах семестрового екзамену або заліку (диференційованого заліку) в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента.

Оцінювання проводиться за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ (протягом кожного з модулів)	<i>Робота на лекціях:</i> - присутність на лекційних заняттях; - участь в експрес-опитуванні (тестуванні); - участь у навчальній дискусії.	до 10 балів за модуль
	<i>Робота на практичних заняттях:</i> - присутність на заняттях; - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни; - усне опитування, тестування, вирішення практичних завдань, розв'язок задач; - участь у навчальній дискусії, - обговоренні ситуаційного завдання.	до 90 балів за модуль
РУБІЖНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 100 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 100 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ екзамен	Екзамен включає 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється до 25 балів та практичне завдання, що оцінюється до 50 балів.	Критерії оцінювання зазначено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ECTS»

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються таким чином:

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
------	---------------------	-----------------------	--------

90-100	<p>Здобувач вищої освіти демонструє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - творчий підхід до засвоєного матеріалу, повноту і правильність виконання завдання; - вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях; - глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень; - чітке, послідовне викладення відповіді; - вміння пов'язати теорію і практику; - бере активну участь у науковій роботі (конференції, круглі столи, наукові семінари, публікація статей). 	<p>Високий</p> <p>Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни</p>	<p>Відмінно (А)</p>
85-89	<p>Здобувач вищої освіти демонструє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибоке знання матеріалу, повноту і правильність виконання завдання, проте мають місце деякі непринципові помилки чи помилки несуттєвого характеру; - переважання логічних підходів у відповідях на питання; - вміння пов'язати теорію з практикою 	<p>Достатній</p> <p><i>Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни, однак під час відповідей припустився незначних неточностей.</i></p>	<p>Добре (В)</p>
75-84	<p>Здобувач вищої освіти демонструє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - належне володіння матеріалом та вміння його застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності (при цьому помилки у відповідях/ розв'язках/ розрахунках не є системними); - переважання логічних підходів у відповідях на 	<p>Достатній</p> <p>Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей та відповідних програмних результатів з дисципліни, однак на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь не чітка та не повна.</p>	<p>Добре (С)</p>

	<p>питання, проте на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь нечітка і неповна;</p> <ul style="list-style-type: none"> - не завжди має місце чітке прогнозування подій від пропонованих рішень ситуацій; - вміння пов'язати теорію і практику 		
70-74	<p>Здобувач вищої освіти демонструє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - репродуктивний підхід до засвоювання матеріалу; - недостатню повноту знань при викладенні матеріалу; - засвоєння теоретичного матеріалу, передбаченого програмою дисципліни; - допущення значної кількості неточностей і грубих помилок при вирішенні практичних завдань, які здатний усунути після зауваження викладача; - порушення логічної послідовності при викладенні матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики 	<p>Середній</p> <p>Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни та забезпечує достатній рівень відтворення та застосування основних положень дисципліни</p>	<p>Задовільно (D)</p>
60-69	<p>Здобувач вищої освіти демонструє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу; - недостатню повноту викладення матеріалу; - поверхневі знання основного матеріалу; - наявність значної кількості неточностей у викладі матеріалу; - порушення логічної послідовності при викладі матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики 	<p>Середній</p> <p>Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни і має мінімально допустимий рівень знань з усіх складових навчальної програми дисципліни.</p>	<p>Задовільно (E)</p>

35-59	Здобувач вищої освіти демонструє: - відсутність знань з більшої частини матеріалу, слабе засвоєння принципів положень курсу; - наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань; - відповіді неправильні зі значною кількістю суттєвих помилок; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Низький Здобувач вищої освіти набув окремих фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни але не забезпечує практичної реалізації завдань, що формуються при вивченні курсу	Незадовільно з можливістю повторного складання (FX)
1-34	Здобувач вищої освіти демонструє: - повне не виконання вимог робочої програми з вивчення курсу; - наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань; - неграмотне і неправильне викладення відповідей; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Незадовільний Здобувач вищої освіти не набув фахових компетентностей і не здатний до самостійного вирішення завдань, які окреслює дисципліна.	Незадовільно з повторним вивченням / (F)

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальної кількості балів за поточним контролем з окремих змістових модулів, або не згодний з оцінкою, він може під час рубіжного контролю може написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається таким чином:

- модуль №1 – 100 балів;
- модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання.

Шкала оцінювання завдань модульної контрольної роботи

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Теоретичні питання : 2 питання по 25 балів максимум за кожне	20-25 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах дисципліни, викладено науковою мовою, демонструє авторську позицію здобувача вищої освіти.
	15-19 балів	Здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, самостійно викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	9-14 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	5-8 балів	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питання під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Практичне завдання (максимум 50 балів)	40-50	Здобувач вищої освіти дав повну вичерпну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату; - доцільного і логічного пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - ґрунтовних висновків. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або описок.
	30-39	Загалом здобувач вищої освіти дав повну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату (або не більше 3-4 несуттєвих помилок); - пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби);

		<ul style="list-style-type: none"> - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - висновків. Загалом завдання повинно бути виконано не менш ніж на 75%.
	18-29	Відповідь здобувача вищої освіти: <ul style="list-style-type: none"> - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним) або не має пояснень та висновків; Загалом завдання виконано менш ніж на 75%.
	10-17	Здобувач вищої освіти розуміє суть завдання, але його відповідь: <ul style="list-style-type: none"> - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним); - не має пояснень та висновків; - містить не більше 30% виконаного завдання.
	0-9	Здобувач вищої освіти: <ul style="list-style-type: none"> - не розуміє завдання; - не в змозі його виконати; - виконав завдання повністю неправильно - виконав менш ніж 20% завдання.

Результати поточного та модульного контролю узагальнюються таким чином:

Змістовий модуль №1 (Т1, Т2, Т3, Т4)	Змістовий модуль №2 (Т5, Т6, Т7, Т8,Т9, Т10)	Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)
Поточний контроль (ПК 1)	Поточний контроль (ПК 2)	$ПК = (ПК\ 1 + ПК\ 2) / 2$
Рубіжний (модульний) контроль (РМК 1)	Рубіжний (модульний) контроль (РМК 2)	$РМК = (РМК\ 1 + РМК\ 2) / 2$
Підсумок		$(ПК + РМК) / 2$

Якщо здобувач вищої освіти не отримав достатньої кількості балів за поточними результатами та результатами модульного контролю, екзамен виставляється за результатами оцінювання за шкалою ЄКТС відповідей (в усній або письмовій формі) на контрольні питання екзамену та виконання практичного завдання. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. Структура

екзаменаційного білета відповідає структурі модульної контрольної роботи та оцінюється за аналогічними критеріями.

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з таких варіантів:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не виконав, або не зміг захистити контрольну роботу, або не згоден з оцінкою, він складає екзамен з дисципліни. Структура екзаменаційного білета відповідає структурі модульної

контрольної роботи (два контрольні питання, що виконуються в усній або письмовій формі, та практичне завдання) та оцінюється за аналогічними критеріями. Контрольні питання до екзамена здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

12. Методичне забезпечення

1. Лекції з дисципліни «Історія вчень менеджменту» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» денної та заочної форм навчання / Укл. Пожуєва Т.О. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. (електронний варіант).
2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Історія вчень менеджменту» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» всіх форм навчання /Укл.: Пожуєва Т.О. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. (електронний варіант).
3. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Історія вчень менеджменту» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» всіх форм навчання /Укл.: Пожуєва Т.О. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. (електронний варіант).
4. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Історія вчень менеджменту» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» заочної форми навчання / Укл. Пожуєва Т.О. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. (електронний варіант).

13. Рекомендована література

Основна

1. Райнерт Ерік. Як багаті країни стали багатими... і чому бідні країни залишаються бідними. – К.: Самміт-книга, 2019. – 416 с. <https://nashformat.ua/products/yak-bagati-krainy-staly-bagatymy...-i-chomu-bidni-krainy-zalyshayutsya-bidnymy-918709>
2. Герст Джон. Найкоротша історія Європи. – К.: Наш Формат, 2021. – 232 с. <https://nashformat.ua/products/najkorotsha-istoriya-evropy-709458>
3. Чудновская, С. Н. История менеджмента : учебник и практикум для академического бакалавриата / С. Н. Чудновская. — Москва : Издательство Юрайт, 2018. — 291 с. // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. / С.Н. Чуднівська. – 2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stud.com.ua/154033/menedzhment/istoriya_menedzhmentu
4. Конспект лекцій з дисципліни «Історія економіки та економічної думки» для студентів спеціальності 051 «Економіка» / Укладач: В. О. Левицький // Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя. Тернопіль: ТНТУ, 2019. 154 с. <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/30079>
5. Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Навч. посіб. / В. П. Якобчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко – К.: «Центр учбової

- літератури», 2015. — 476 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Yakobchuk_V_P/Istoriia_ekonomiky_ta_ekonomichnoi_dumky.pdf?PHPSESSID=5iq3joq7cilsc2jutl3ctkvhp6
6. Définition, historique et enjeux de la GRH <https://www.after-bac.com/historique-gestion-ressources-humaines/>
7. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. — Ч. 1. — Історія менеджменту. Теорія організацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [О. В. Баєва, Л. В. Лазоренко, Н. І. Новальська та ін.]; за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. — К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. — 336 с. — Бібліогр.: с. 329–335. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/men_adm_1.pdf
8. Юрик Н.Є. Історія менеджменту : Курс лекцій. – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. — 114 с.
<http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17694/1/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%83%20%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>

Допоміжна

1. Тесленко И.В. История менеджмента: учебное пособие / И.В. Тесленко. Екатеринбург: УГТУ – УПИ, 2009. 140 с.
<https://elar.urfu.ru/bitstream/10995/26547/1/978%E2%80%935%E2%80%93321%E2%80%931545%E2%80%932.pdf>
2. Костенко, Е.П. История менеджмента : учебное пособие / Е.П.Костенко, Е.В.Михалкина ; Южный федеральный университет. – Ростов-наДону : Издательство Южного федерального университета, 2014. – 606 с.
<http://institutional.narod.ru/managament/managament.pdf>
3. Менеджмент: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. Г. В. Щокіна, М. Ф. Головатого, О. В. Антонюка, В. П. Сладкевича. — К. : МАУП, 2007. — 816 с.
https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p08_21.pdf
4. Кредісов А. І. Історія вчень менеджменту: Підручник для вищих навч. заклад. - К.: Знання України, 2001. — 300 с. <https://studfile.net/preview/8504675/>
5. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. / [С. В. Степаненко, С. Н. Антонюк, В. М. Феценко, Н. О. Тимочко] ; за ред. проф. С. В. Степаненка. — К. : КНЕУ, 2010. — 743, [1] с.
https://kneu.edu.ua/ua/science_kneu/scientific_schools/inde/inde_praci/inde_praci/iete_d/
6. Історія економіки та економічної думки : підруч. / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, О. В. Длугопольський [та ін.]; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015 – 792 с.
http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/26360/1/Istoria_ekon_dymku.pdf
7. Кравченко А.И. История менеджмента: Учебное пособие для вузов.— 5-е изд.— М.: Академический Проект: Трикста, 2005.— 560 с.—
<http://www.amac.md/Biblioteca/data/26/03/Management/Kravchenko.pdf>

14. Інформаційні ресурси

1. Портал менеджера [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bl.ofc.ru/>
2. Community of Practice: Спільнота практик місцевого розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://udl.despro.org.ua/course/index.php?categoryid=1>
3. E-xecutive: Сообщество менеджеров [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.menobr.ru/>
4. Prometheus – масові безкоштовні онлайн-курси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://prometheus.org.ua/>